

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Iurie Bejenaru
	Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Ungureanu Ivan,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ungureanu Ivan împotriva lui Țurcan Nicolae cu privire la repararea prejudiciului material și moral, obligarea de a aduce scuze în formă scrisă pentru ponegrirea onoarei și demnității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curtii de Apel Bălți din 01 noiembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea lui Ungureanu Ivan de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs apelului declarat de către Ungureanu Ivan,

c o n s t a t ă

La 10 decembrie 2015, Ungureanu Ivan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcan Nicolai cu privire la repararea prejudiciului material și moral obligarea de a aduce scuze în formă scrisă pentru ponegrirea onoarei și demnității și compensarea cheltuielilor de judecată, solicitând repararea prejudiciului material în sumă de 5000 lei și prejudiciului moral în mărime de 400 000 lei.

La 27 aprilie 2016, reclamantul a depus cerere suplimentară împotriva lui Țurcanu Nicolai, solicitând obligarea pârâtului de a-i aduce scuze în scris pentru ponegrirea onoarei și demnității, repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Ungureanu Ivan a indicat că la 09 martie 2016 a luat cunoștință cu materialul controlului efectuat de Inspectoratul de Poliție Bălți al MAI RM și a aflat că la 24 septembrie 2015 Țurcanu Nicolae s-a adresat Procurorului mun. Bălți cu o plângere prin care a solicitat efectuarea unui control riguros în baza art. 274 CP, pretinzând că dânsul ar fi însușit bunuri străine în proporții deosebit de mari, cuprinsul prezentei cereri umilind onoarea și demnitatea sa, provocându-i suferințe morale.

Concomitent reclamantul a depus o cerere de scutire de la plata taxei de stat, invocând starea financiară grea cauzată de salariul mic, având la întreținere doi copii, fiica minoră și feciorul - student peste hotarele țării, mai având la întreținere și părinții care au o vârstă înaintată.

Prin încheierea Judecătoriei Fălești din 27 aprilie 2016, a fost admisă parțial cererea lui Ungureanu Ivan privind scutirea de la plata taxei de stat, fiind scutit reclamantul de plata unei părți din taxa de stat în sumă de 3000 lei, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată suplimentară depusă de Ungureanu Ivan și s-a acordat termen reclamantului pentru achitarea celeilalte părți pentru din taxa de stat în sumă de 3000 lei, ținând cont că 100 lei au fost deja achitate la depunerea cererii, urmând a fi achitată suma de 2900 lei până la următoarea ședință.

Prin hotărârea Judecătoriei Fălești din 08 august 2016, a fost respinsă acțiunea lui Ungureanu Ivan și s-a încasat din contul lui Ungureanu Ivan în beneficiul lui Țurcan Nicolai suma de 2000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 25 august 2016, Ungureanu Ivan a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Fălești din 08 august 2016, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2016, a fost respinsă cererea lui Ungureanu Ivan de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Ungureanu Ivan, fiindu-i comunicat apelantului despre necesitatea achitării taxei de stat în mărime de 13 612,50, până la 22 noiembrie 2016. Totodată, acestuia i-a fost explicat că în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 16 noiembrie 2016, în termenul prevăzut de art. 425 CPC, Ungureanu Ivan a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, cerând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2016 în partea ce se referă la refuzul în scutirea integrală sau parțială a dânsului de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, cu emiterea în această parte a unei încheieri noi, soluționând prin decizie problema în fond și admiterea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În susținerea recursului, Ungureanu Ivan a invocat că la depunerea cererii de apel a solicitat instanței scutirea de taxa de stat, în legătură cu situația materială grea, la întreținerea dânsului aflându-se părinții în etate, un copil minor și un student.

Declară că documentele ce confirmă situația materială precară sunt anexate la materialele cauzei.

Mai declară recurentul că instanța de apel neîntemeiat a dispus achitarea taxei de stat pentru cererea de apel în mărime de 13 612,50 lei, ceea ce constituie o sumă ce depășește de câteva ori mărimea taxei de stat achitată în prima instanță, pe când în realitate ar fi trebuit să constituie doar 75 % din aceasta (75 % din 100 lei și 75% din 6000 lei, iar în total 4575 lei).

La 05 decembrie 2016, în adresa intimatului Țurcanu Nicolai a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Ungureanu Ivan cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri de admitere parțială a cererii de scutire de la plata taxei de stat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Prevederi similare se regăsesc și în art. 4 alin. (1) pct. (19) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Din materialele dosarului rezultă că la 10 decembrie 2015, Ungureanu Ivan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcan Nicolai cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată, solicitând repararea prejudiciului material în sumă de 5000 lei și prejudiciului moral în mărime de 400 000 lei.

La 27 aprilie 2016, reclamantul a depus cerere suplimentară împotriva lui Țurcan Nicolai, solicitând obligarea pârâtului de a-i aduce scuze în scris pentru ponegrirea onoarei și demnității, repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Concomitent reclamantul a depus o cerere de scutire de la plata taxei de stat, invocând se află într-o situație financiară grea cauzată de salariul mic, având la întreținere doi copii, fiica minoră, iar feciorul - student peste hotarele țării și părinții care au o vârstă înaintată.

Prin încheierea Judecătoriei Fălești din 27 aprilie 2016, a fost admisă parțial cererea lui Ungureanu Ivan privind scutirea de la plata taxei de stat, fiind scutit reclamantul de plata unei părți din taxa de stat în sumă de 3000 lei, nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată suplimentară depusă de Ungureanu Ivan și s-a acordat termen reclamantului pentru achitarea celeilalte părți din taxa de stat în sumă de 3000 lei, ținând cont că 100 lei au fost deja achitate la depunerea cererii, urmând a fi achitată suma de 2900 lei până la următoarea ședință.

Prin hotărîrea Judecătoriei Fălești din 08 august 2016, a fost respinsă acțiunea lui Ungureanu Ivan și s-a încasat din contul lui Ungureanu Ivan în beneficiul lui Țurcan Nicolai suma de 2000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel nu a efectuat o examinare completă și adecvată a capacității lui Ungureanu Ivan de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel.

Or, având în vedere că prin încheierea Judecătoriei Fălești din 27 aprilie 2016, Ivan Ungureanu a fost scutit parțial de la plata taxei de stat pentru cererea de apel, Curtea de

Apel Bălți urma să-și argumenteze concluzia vis-a-vis de faptul dacă s-a schimbat sau nu din momentul depunerii cererii suplimentare – 27 prilie 2016 și până în prezent, situația patrimonială a recurentului-apelant, și anume prin îmbunătățire radicală, ce i-ar fi dat posibilitatea de a achita taxa de stat integral.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului cauza Malahov c. Moldovei din 07 iunie 2007, definitivă din 12 noiembrie 2007, unde Curtea a reiterat că deși prima instanță a constatat imposibilitatea reclamantului de a plăti taxa de stat, aceasta l-a obligat să o plătească după ce a respins pretențiile lui. Instanța de judecată nu a explicat motivele schimbării poziției sale și nici nu s-a referit la vreo dovadă care ar fi probat că situația patrimonială a reclamantului s-ar fi îmbunătățit radical.

Astfel, instanța de recurs consideră că obligarea recurentului-apelant Ungureanu Ivan de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel în mărime de 13 612,50 lei reprezintă o limitare disproporțională a dreptului dânsului la acces la o instanță.

Nu poate fi reținut argumentul instanței de apel invocat în motivarea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat, precum că motivele invocate de apelantul Ungureanu Ivan în susținerea faptului că nu dispune de surse financiare suficiente pentru a suporta cheltuielile de taxă de stat nu indică asupra situației materiale precare și nu pot servi temei de scutire de la plata taxei de stat, or, instanța de fond a considerat suficiente argumentele și probele prezentate de recurent-reclamant în vederea aprecierii situației precare a acestuia și scutirii parțiale de la plata taxei de stat la depunerea cererii suplimentare.

Totodată, ținând cont de faptul că Ungureanu Ivan a prezentat pentru confirmarea situației materiale precare copia certificatelor de naștere a copilului minor și carnetul de student al fiului care este student peste hotarele țării, legitimațiile CTAS care certifică vârsta înaintată a părinților recurentului și certificatul privind venitul asigurat realizat în ultimele 12 luni, se conchide că probele prezentate justifică imposibilitatea recurentului-apelant de a achita taxa de stat în mărime deplină la depunerea apelului.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs consideră că recurentul-apelant Ungureanu Ivan urmează a fi scutită de la plata taxei de stat la depunerea apelului în sumă de 6806,25 lei, cu obligarea acestuia de a achita taxa de stat în mărime de 6806, 25 lei.

Cu referire la argumentul recurentului Ungureanu Ivan, precum că instanța de apel eronat a calculat mărimea taxei de stat la depunerea cererii de apel în sumă de 13 612,50 lei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat, instanța de apel corect calculând mărimea taxei de stat, or prejudiciul moral pe aceste categorii de pricini este asimilat pretențiilor cu caracter patrimonial și nu celor cu caracter nepatrimonial.

Astfel pretențiile cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale trebuie să corespundă dispozițiilor art. 166, 167 CPC, art. 18 și art. 32 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, acestea impunându-se cu taxă de stat în mărimea prevăzută de art. 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat care prevede că pentru astfel de cereri de chemare în judecată, taxa de stat se calculează în mărime de 3% din valoarea acțiunii sau

din suma încasată, dar nu mai puțin de 100 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Ungureanu Ivan , a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 și a emite o nouă hotărâre sub formă de încheiere de admitere parțială a cererii lui Ungureanu Ivan de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, cu scutirea lui Ungureanu Ivan de la plata taxei de stat în mărime de 6806, 25 lei și obligarea de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în mărime de 6806, 25 lei, acordându-i pentru aceasta termen până la prima ședință de judecată a instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Ungureanu Ivan.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Bălți din 01 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ungureanu Ivan împotriva lui Țurcan Nicolae cu privire la repararea prejudiciului material și moral, obligarea de a aduce scuze în formă scrisă pentru ponegrirea onoarei și demnității și compensarea cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă decizie sub formă de încheiere prin care:

Se admite parțial cererea lui Ungureanu Ivan de scutire de la plata taxei de stat pentru cererea de apel depusă împotriva hotărârii Judecătoriei Fălești din 08 august 2016.

Se scutește Ungureanu Ivan de la plata taxei de stat în mărime de 6806, 25 lei pentru cererea de apel și se comunică lui Ungureanu Ivan despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 6806, 25 lei, acordându-i pentru aceasta termen până la prima ședință de judecată a instanței de apel.

Se explică lui Ungureanu Ivan că în cazul în care nu va lichida neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ungureanu Ivan împotriva lui Țurcan Nicolae cu privire la repararea prejudiciului material și moral, obligarea de a aduce scuze în formă scrisă pentru ponegrirea onoarei și demnității și compensarea cheltuielilor de judecată, se restituie la Curtea de Apel Bălți la faza de primire a cererii de apel.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic